

An Bhruiséil, 15 Nollaig 2015
(OR. en)

15356/15

ELARG 73
COWEB 150

TORADH NA nIMEACHTAÍ

ó: Ardrúnaíocht na Comhairle

chuig: na toscaireachtaí

Uimh. an doic. 15234/15 ELARG 70 COWEB 148
roimhe seo:

Ábhar: MÉADÚ AGUS AN PRÓISEAS COBHSAÍOCHTA AGUS COMHLACHAIS
– Conclúidí ón gComhairle

Gheobhaidh na toscaireachtaí, i gceangal leis seo, na Conclúidí ón gComhairle maidir le Méadú agus maidir leis an bPróiseas Cobhsaíochta agus Comhlachais, a ghlac an Chomhairle an 15 Nollaig 2015.

AN CHOMHAIRLE GNÓTHAÍ GINEARÁLTA

**CONCLUÍDÍ ÓN GCOMHAIRLE MAIDIR LE MÉADÚ AGUS MAIDIR LEIS
AN BPRÓISEAS COBHSAÍOCHTA AGUS COMHALCHAIS**

1. Tugann an Chomhairle dá haire an Teachtaireacht ón gCoimisiún an 10 Samhain 2015 maidir le Straitéis an Aontais Eorpaigh don Mhéadú agus na tuarascálacha ar dhul chun cinn maidir leis an Tuirc, Montainéagró, an tSeirbia, Poblacht Iar-Iúgslavach na Macadóine, an Albáin, an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin agus maidir leis an gCosaiv^{*}, mar aon leis na conclúidí agus na moltaí atá sa Teachtaireacht sin. Is díol sásaimh don Chomhairle é go bhfuil an Coimisiún ag díriú tuilleadh ar an staid mar atá, ar threoracha a chur ar fáil, agus ar an tuairisciú a chomhchuíbhiú tuilleadh.
2. Ag teacht leis an gcomhthoil athnuaithe maidir le méadú a d'fhormheas an Chomhairle Eorpach an 14 agus an 15 Nollaig 2006, agus na Conclúidí ón gComhairle an 16 Nollaig 2014, athdhearbhaíonn an Chomhairle gur beartas lárnach de chuid an Aontais Eorpaigh i gcónaí é an méadú agus gur infheistíocht é i síocháin, daonlathas, rathúnas, slándáil agus cobhsaíocht Ilchríoch na hEorpa. Sa chomhthéacs sin, athdhearbhaíonn an Chomhairle go bhfuil an tAontas Eorpach tiomanta do ghné Eorpach na mBalcán Thiar. Is comhpháirtí tábhachtach í an Tuirc in an-chuid réimsí. Le caibidlíocht ghníomhach, inchreidte i ndáil le haontachas, ina gcloífi le gealltanais agus le coinníollacht bhunaithe an Aontais, cuideofar leis an gcaidreamh idir an tAontas Eorpach agus an Tuirc a chur chun cinn ar an mbealach is fearr is féidir.
3. I gcomhréir leis na Conclúidí ón gComhairle a bhí ann roimhe seo agus faoi chuimsiú chritéir pholaitiúla Chóbanhávan agus an Phróisis Chobhsaíochta agus Chomhlachais, arb é an creat coiteann i gcónaí é don chaidreamh leis na Balcáin Thiar, athdhearbhaíonn an Chomhairle gur gá, i gcomhréir leis an gcomhthoil athnuaithe maidir le méadú, coinníollacht chothrom agus dhian agus prionsabal an fhiúntais féin, i gcomhar le hacmhainneacht an Aontais, i ngach gné dá chuid, comhaltaí nua a lánpháirtiú.

* Tá an t-ainmniú sin gan dochar do sheasaimh maidir le stádas, agus tá sé ag teacht le Rún 1244/1999 ó Chomhairle Slándála na Náisiún Aontaithe agus le Tuairim CBI maidir le dearbhú neamhspleáchais na Cosaive.

4. Is mór i gcónaí ag an gComhairle inchreidteacht Phróiseas an Mhéadaithe, rud atá ríthábhachtach chun dlús a choinneáil faoin athchóiriú. Má chuirtear feabhas ar an gcumarsáid straitéiseach, beidh tuilleadh tacaíochta ann ón bpobal don mhéadú agus tuiscint ar na buntáistí agus na dualgais a bhaineann leis. Tá an Chomhairle ag súil leis an bplean ón gCoimisiún agus ó SEGS trína mbeifear ag cur lena gcuid iarrachtaí agus gníomhaíochtaí, é sin agus go mbeidh na Ballstáit agus na comhpháirtithe ag leanúint dá ngníomhaíochtaí sa réimse sin freisin. Is díol sásaimh don Chomhairle go bhfuil an Coimisiún ag leanúint dá chuid iarrachtaí chun díriú ar bhealach níos láidre ar na hathchóirithe bunúsacha, go luath sa phróiseas, go háirithe ar cheist an smacht reachta, na bunchearta, an fhorbairt eacnamaíoch agus an iomaíocht, agus ar neartú na n-institiúidí daonlathacha agus ar athchóiriú an riaracháin phoiblí.

5. Is luach bunúsach é an smacht reachta, a bhfuil an tAontas Eorpach fothaithe air agus atá mar chroíchuid de Phróiseas an Mhéadaithe agus den Phróiseas Cobhsaíochta agus Comhlachais. Is dúshlán mhóra i gcónaí iad an smacht reachta a neartú, lena n-áirítear tríd an athchóiriú breithiúnach agus trí dhul i ngleic leis an gcoireacht eagraithe agus leis an éilliú, na cearta bunúsacha a neartú, lena n-áirítear cearta na ndaoine ar de chuid mionlach iad, nach mór caitheamh go neamh-idirdhealaíoch le daoine ar de chuid mionlach náisiúnta iad, agus nach mór dul i ngleic le hidirdhealú grúpaí leochaileacha amhail na Romaigh agus daoine lespiacha, aeracha, déghnéasacha, trasghnéasacha agus idirghnéasacha (LGBTI). Is ábhar mór inní don Chomhairle na heasnamh atá ann i réimse na saoirse chun tuairimí a nochtadh agus saoirse na meán, easnamh ar cheart tabhairt fúthu ar bhealach diongbháilte, éifeachtach. Caithfear breis oibre a dhéanamh freisin chun an comhionannas inscne a chur chun cinn. Is den ríthábhacht é go bhfeidhmeodh na hinstiúidí daonlathacha mar is ceart, rud dá dteastaíonn idirphlé cuimsitheach polaitiúil agus comhréiteach, sna parlaimintí go mór mór, agus is den ríthábhacht é freisin go ndéanfaí an riarachán poiblí a athchóiriú. Caithfear a chinntiú go mbeidh timpeallacht chumasúcháin ann d'eagraíochtaí na sochaí sibhialta. Tá gá le hiarrachtaí breise a dhéanamh chun feabhas a chur ar an rialachas eacnamaíoch, ar an iomaíochas, ar an timpeallacht ghnó, ar an bhfás, ar chruthú post, d'fhonn forbairt inbhuanaithe eacnamaíoch a áirithiú. Caithfear oibriú sa chaoi go gcuirfear athchóirithe suntasacha chun feidhme ar bhealach soiléir, a mbeidh torthaí nithiúla ag gabháil leo, sna réimsí sin ar fad.

6. Is gnéithe riachtanacha iad dea-chaidreamh comharsanachta agus comhar réigiúnach de Phróiseas an Mhéadaithe, agus den Phróiseas Cobhsaíochta agus Comhlachais, agus cuireann siad le rath, cobhsaíocht, athmhuintearas agus le timpeallacht ina bhféadfaí aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna déthaobhacha atá fós gan freagra agus ar fhadhbanna ar toradh ón am a chuaigh thart iad. I gcoitinne, tá gá le hiarrachtaí leanúnacha chun dul i ngleic le díospóidí déthaobhacha atá fós gan réiteach, lena n-áirítear díospóidí teorann, lena áirithiú nach mbeidh droch-éifeacht acu ar an bpróiseas aontachais. Ba cheart go bpléifí le díospóidí agus le saincheisteanna atá fós gan réiteach i gcomhréir leis an dlí idirnáisiúnta agus le prionsabail bhunaithe, lena n-áirítear trí chomhaontuithe atá ceangailteach ó thaobh an dlí de a chur chun feidhme, inter alia an Comhaontú ar Shaincheisteanna Comharbais.
7. Is díol sásaimh don Chomhairle an dul chun cinn dearfach atá déanta tríd an gcomhar réigiúnach in Oirdheisceart na hEorpa agus sna Balcáin Thiar, go háirithe an dul chun cinn i ndáil le nascacht sa réigiún agus nascacht leis an Aontas, lena n-áirítear comhar maidir leis an gelár oibre nascachta. Tacaíonn an Chomhairle go hiomlán le tionscnaimh agus le struchtúir lena ndéantar an comhar cuimsitheach réigiúnach a neartú. Is díol sásaimh don Chomhairle na hiarrachtaí a rinneadh na fadhbanna ar torthaí iad ón am a chuaigh thart a réiteach, an t-athmhuintearas a chothú agus tacú leis an gcomhar cuimsitheach réigiúnach, lena n-áirítear trí thimpeallacht caoinfhulaingthe a chur chun cinn agus trí gach cineál fuathchainte nó roscaireacht catha a cháineadh. Athdhearbhaíonn an Chomhairle gur gá aon fhoinse aimhréireachta nó gníomhaíochtaí a d'fhéadfadh dochar a dhéanamh don dea-chaidreamh comharsanachta agus do réiteach síochánta díospóidí a sheachaint. Beidh iarrachtaí leanúnacha ag teastáil i ndáil leis an méid sin, lena n-áirítear na grúpaí mionlacha uile a chosaint, cearta cothroma a áirithiú do na saoránaigh uile, agus aghaidh a thabhairt ar cheist na ndaoine atá ar iarraidh agus ar cheist chur ar ais na dteifeach. Cuireann an Chomhairle béim ar an ngá atá ann leanúint de chásanna de choireanna cogaidh intíre a láimhseáil agus d'aghaidh a thabhairt ar dhaoine a bheith ag dul saor ó phionós as coireanna cogaidh, agus cuntasacht a áirithiú, lena n-áirítear lánchomhar agus tacaíocht don obair atá ar bun ag an mBinse Coiriúil Idirnáisiúnta don iar-Iúgslaiv (ICTY) agus ag Tascfhórsa Speisialta Imscrúdaitheach EULEX agus na Seomraí Speisialaithe.
8. Agus an tábhacht a bhaineann le léirscaoileadh víosaí do shaoránaigh á haithint ag an gComhairle, spreagann sí an Coimisiún leanúint leis an dlúth-fhaireachán ar chur chun feidhme na gcoinníollacha go léir atá leagtha síos maidir le léirscaoileadh víosaí, lena n-áirítear trína shásra leantach. Spreagann an Chomhairle na húdaráis lena mbaineann leanúint dá gcuid móriarrachtaí i gcoinne mí-úsáid a bhaint as an gcóras taistil gan víosa.

9. Cuireann an Chomhairle i bhfios go láidir an tábhacht mhéadaitheach a bhaineann le comhar a dhoimhniú tuilleadh maidir le saincheisteanna a bhaineann leis an mbeartas eachtrach agus an tábhacht mhéadaitheach a bhaineann leis an gcomhréireacht leantach le seasamh an Aontais maidir leis an mbeartas eachtrach, go háirithe i dtaobh saincheisteanna ina bhfuil comhleasanna móra i dtreis, amhail bearta sriantacha.
10. I gcomhréir leis na treoirlínte ón gcuinniú neamhfhoirmiúil de na Ceannairí Stáit agus Rialtais, an 12 Feabhra 2015 agus leis na Conclúidí ón gComhairle maidir le Straitéis athnuaithe Slándála Inmheánaí don Aontas Eorpach do 2015-2020, meabhraíonn an Chomhairle a thábhachtaí atá comhar treisithe leis na Balcáin Thiar agus leis an Tuirc chun troid in aghaidh na sceimhlitheoireachta, go háirithe i ndáil leis an gcomhrac in aghaidh na gáinneála neamhdhleathaí ar airm tine, leis an gcomhrac i gcoinne mhaoiniú na sceimhlitheoireachta, an radacú a chomhrac agus a chosc agus seiceálacha treisithe teorann, an úsáid is fearr a bhaint as ardáin réigiúnacha amhail tionscnamh frithsceimhlitheoireachta na mBalcán Thiar agus Fóram Salzburg. Iarrann an Chomhairle ar chomhpháirtithe na mBalcán Thiar dlús a chur le bearta dlíthiúla agus oibriúcháin i gcoinne na gáinneála neamhdhleathaí ar airm tine, go háirithe trí fheabhas a chur ar an úsáid a bhaintear as na bunachair sonraí atá ann cheana agus trí fhaisnéis a mhalartú. Iarrtar ar an gCoimisiún aghaidh a thabhairt ar an tsaincheist seo faoi chuimsiú a chuid tacaíochta réamhaontachais.
11. Molann an Chomhairle an Tuirc agus na Balcáin Thiar, go háirithe an tSeirbia i láthair na huaire agus Iar-Phoblacht Iúgslavach na Macadóine, as na hiarrachtaí atá á ndéanamh acu chun aghaidh a thabhairt ar ghéarchéim na ndéanaithe agus na himirce a bhfuil tionchar tromchúiseach aici ar an réigiún. Iarrann an Chomhairle go gcuirfí leis an gcomhar idir an tAontas agus an réigiún, chomh maith le laistigh den réigiún. Tá géarghá leis sin le go dtabharfaí aghaidh ar an staid sin chun daoine a bhfuil cosaint de dhíth orthu a shainaithe, chun cúnamh a sholáthar, chun teorainneacha seachtracha an Aontais a dhaingniú, chun gáinneáil ar imircigh agus smuigleáil imirceach a chomhrac, agus chun cosc a chur ar an imirce mhírialta. Iarrann an Chomhairle go gcuirfear chun feidhme ar bhonn leanúnach na moltaí atá sa dearbhú ón gComhdháil Ardleibhéil maidir le Bealach Oirthear na Meánmhara agus na mBalcán Thiar. Bainfidh an tAontas úsáid as na hionstraimí airgeadais agus as an gcúnamh teicniúil atá ar fáil faoi chuimsiú Phróiseas an Mhéadaithe agus an Phróisis Cobhsaíochta agus Comhlachais, lena n-áirítear an Ionstraim um Chúnamh Réamhaontachais (IPA II), chun an comhar a neartú agus tacaíocht a chur ar fáil sa réimse sin.

12. Meabhraíonn an Chomhairle di an cúnamh airgeadais leanúnach a thugann an tAontas do phróiseas an Mhéadaithe agus don Phróiseas Cobhsaíochta agus Comhlachais, go háirithe tríd an Ionstraim um Chúnamh Réamhaontachais (IPA II), ag díriú ar na tosaíochtaí is mó agus ar chomhleanúnachas níos fearr idir an cúnamh airgeadais agus an dul chun cinn foriomlán atá déanta i gcur chun feidhme na straitéise réamhaontachais, mar aon le tacú méadaitheach buiséid agus beartú tosaíochta.

MÉADÚ

AN TUIRC

13. Athdhearbhaíonn an Chomhairle go measann sí gur tábhachtach an caidreamh idir an tAontas agus an Tuirc, ar tír is iarrthóir í agus comhpháirtí lárnach de chuid an Aontais, mar a cuireadh i bhfios go láidir é ag an gcruinniú a bhí ag Ceannairí an Aontais agus na Tuirce le déanaí. Ba cheart go leanfadh an tAontas de bheith mar bhonn d'athchóirithe polaitiúla agus eacnamaíocha sa Tuirc. Is díol sásaimh don Chomhairle an tiomantas ó rialtas nua na Tuirce, a athdhearbhaíodh le déanaí, maidir le haontachas leis an Aontas Eorpach. Ag meabhrú di na Conclúidí ó gComhairle Eorpach an 15 Deireadh Fómhair 2015, ní mór dlús a chur faoin bpróiseas aontachais arís chun dul chun cinn a dhéanamh sa chaibidlíocht i gcomhréir leis an gcreat caibidlíochta agus leis na Conclúidí ábhartha ón gComhairle. I ndáil leis an méid sin, is díol sásaimh don Chomhairle gur osclaíodh Caibidil 17 - An Beartas Eacnamaíoch agus Airgeadaíochta, an 14 Nollaig 2015. Tá an Chomhairle réidh chun tacú go huile agus go hiomlán leis an Tuirc i gcás go mbeartaíonn sí cur leis an obair i dtaca le tagarmharcanna tosaigh a leagadh síos, go háirithe iad siúd atá i gCaibidil a Cúig, Caibidil a hOcht agus Caibidil a Naoi Déag. Tugann an Chomhairle dá haire go bhfuil sé beartaithe ag an gCoimisiún na doiciméid ullmhúcháin de roinnt caibidlí a thíolacadh sa chéad ráithe de 2016, gan dochar do sheasamh na mBallstát. Féadfaidh an Tuirc dlús a chur le luas na caibidlíochta trí dhul chun cinn a dhéanamh maidir leis na tagarmharcanna a chomhlíonadh, trí na ceanglais faoin creat caibidlíochta a chomhlíonadh agus trína cuid oibleagáidí conarthacha leis an Aontas a chomhlíonadh.

14. Sa chomhthéacs sin, agus ag tógáil ar an toradh a bhí ar an gcruinniú a bhí ag Ceannairí an Aontais agus na Tuirce le déanaí, is díol sásaimh don Chomhairle é go bhfuil baint straitéiseach forleathan agus comhleanúnach agus idirphlé cuimsitheach polaitiúil rialta ar bun laistigh den chreat bunaithe, lena n-áirítear ar leibhéal na nAirí. Is díol sásaimh don Chomhairle freisin an comhar leis an Tuirc i réimsí tábhachtacha comhleasa agus dúshlán amhail an imirce, an fhrithsceimhlitheoireacht, fuinneamh, geilleagar agus trádáil, lena n-áirítear an t-Aontas Custaim, de réir mar a bhforáiltear dó sin sna Conclúidí ón gComhairle an 16 Nollaig 2014. Leis na gealltanais thábhachtacha sin, comhlánaítear na caibidlíochtaí aontachais agus tá an Chomhairle réidh chun an comhar leis an Tuirc a fhorbairt tuilleadh laistigh de chreataí bunaithe. Iarrann an Chomhairle ar an Tuirc ailíniú a dhéanamh diaidh ar ndiaidh le Comhbheartas Eachtrach agus Slándála an Aontais i gcomhréir leis an gCreat Caibidlíochta.
15. Molann an Chomhairle an Tuirc as a flaithiúlacht os cionn 2 milliún dídeanaí ón tSiria a óstáil agus aghaidh a thabhairt ar a gcuid riachtanas. Is díol sásaimh don Chomhairle go ndearnadh an Plean Gníomhaíochta Comhpháirteach idir an tAontas agus an Tuirc, le haghaidh teifeach agus bhainistiú na himirce, a chur ar bun an 29 Samhain 2015, mar chuid de chlár oibre cuimsitheach don chomhar, bunaithe ar fhreagracht chomhroinnte, ar ghealltanais fhrithpháirteacha agus ar thorthaí. Tá an Chomhairle ag tnúth le faireachán a dhéanamh, i ndlúthchomhar leis an gCoimisiún, ar chur chun feidhme pras agus éifeachtúil an phlean, d'fhonn torthaí a bhaint amach, go háirithe i gcosc mórfhlódú isteach na n-imirceach mírialta agus i mbriseadh líonraí smuigleála na gcoirpeach.

16. Maidir le comhlíonadh *acquis* an Aontais, is mór ag an gComhairle go bhfuil an Tuirc tar éis leibhéal maith ullmhúcháin a bhaint amach in a lán réimsí, go háirithe a mhéid a bhaineann le critéir eacnamaíocha. Mar sin féin, tá roinnt forbairtí ann ar ábhar inní tromchúiseach iad don Aontas. Ní mór don Tuirc tuilleadh a dhéanamh go práinneach chun dul i ngleic le bearnaí móra a sainaithníodh sa tuarascáil ón gCoimisiún, go háirithe maidir leis an smacht reachta agus cearta bunúsacha. Ba cheart bearta a dhéanamh mar ábhar práinne, go háirithe lena chinntiú nach mbainfear an bonn de neamhspleáchas agus de neamhchlaontacht na mbreithiúna a thuilleadh, agus an titim siar suntasach atá le feiceáil i ndáil le saoirse chun tuairimí a nochtadh agus saoirse comhthionóil. Tugann an Chomhairle dá haire, agus inní faoi leith uirthi, na himeachtaí breithiúnacha atá á dtionscnamh i gcoinne na meán criticiúil, scríbhneoirí, iriseoirí, chomh maith le hardáin agus le húsáideoirí eile na meán sóisialta. Iarrann an Chomhairle ar an Tuirc a áirithiú go n-urramófar ina iomláine prionsabal dheighilt na cumhachtaí agus cearta an duine, lena n-áirítear cearta na mban, leanaí agus daoine ar de mhionlaigh iad, saoirse reiligiúin agus cearta maoine, chomh maith le feabhas a chur ar chur chun feidhme bhreithiúnais uile na Cúirte Eorpaí um Chearta an Duine. Meabhraíonn an Chomhairle di go ngabhann na páirtithe conarthacha de láimh, faoi Airteagal 46 den Coinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine, cloí le breithiúnais chríochnaitheacha na Cúirte in aon chás ina mbeidh siad páirteach. Ba cheart go mbeadh sé ina thosaíocht freisin, aghaidh a thabhairt ar réimsí tábhachtacha eile nuair is beag an dul chun cinn atá déanta, amhail an comhrac i gcoinne an éillithe. D'fhonn aghaidh a thabhairt ar na saincheisteanna sin i measc nithe eile, measann an Chomhairle go mbogfaidh an Tuirc níos dlúithe don Aontas má chuirtear dlús leis an gcomhar i ndáil leis an smacht reachta agus cearta bunúsacha. I ndáil leis sin, tugann an Chomhairle dá haire tiomantas an Choimisiúin obair ullmhúcháin ar na príomhréimsí sin a thabhairt chun críche, sa chéad ráithe de 2016, gan dochar do sheasaimh na mBallstát.
17. Cáineann an Chomhairle na hionsaithe sceimhlitheoireachta uile agus an foréigean uile sa Tuirc agus cuireann sí in iúl a dlúthpháirtíocht le muintir na Tuirce. Tugann an Chomhairle gealltanas uaithi go dtacóidh sí leis an gcomhrac in aghaidh na sceimhlitheoireachta, agus cearta an duine, saoirsí bunúsacha agus an dlí idirnáisiúnta á n-urramú ag an am céanna.
18. Maidir leis an staid in Oirdheisceart na Tuirce, iarrann an Chomhairle go gcuirfear deireadh láithreach le foréigean ag sceimhlitheoirí agus tathantaíonn sí go láidir ar na páirtithe dul i mbun cainteanna síochána an athuir agus díriú ar réiteach polaitiúil inbhuanaithe a fháil ar shaincheist na gCoirdíneach. D'fhéadfaí deireadh a chur leis an sceimhlitheoireacht ghaolmhar trína bhíthin sin, rud a d'fhéadfadh forbairt eacnamaíoch agus shóisialta a dhéanamh níos fusa sa réigiún.

19. Maidir le léirscaoileadh víosaí, tugann an Chomhairle dá haire, tríd an bPlean Gníomhaíochta comhpháirteach le haghaidh teifeach agus bainistiú imirce idir AE agus an Tuirc a chur chun feidhme go rathúil, go bhféadfaí luathú leis an treoiclár chun léirscaoileadh víosaí a chomhlíonadh i ndáil leis na Ballstáit rannpháirteacha go léir. Cé gur oth léi na dearbhuithe aontaobhacha ón Tuirc ina leith sin, nach bhfuil aon éifeacht dlí acu, cuireann an Chomhairle i dtreis a thábhachtaí atá sé go gcuirfear an comhaontú don athghlacadh isteach chun feidhme ar bhealach iomlán agus éifeachtach, mar aon leis an treoiclár do víosaí vis-à-vis gach Ballstát, lena n-áirítear comhar maidir le saincheistanna CGB agus rochtain neamh-idirdhealaitheach, gan víosaí, ar chríoch na Tuirce do shaoránaigh Bhallstáit uile an Aontais. Idir an dá linn, tá sé ina ábhar tosaíochta i gcónaí go gcuirfear chun feidhme go leordhóthanach na comhaontuithe déthaobhacha don athghlacadh isteach atá ann cheana agus na forálacha a leagtar amach i gcomhaontuithe comhchosúla idir an Tuirc agus Ballstáit an Aontais, mar aon le bainistiú treisithe a dhéanamh ar na teorainneacha comhchoiteanna de chuid Ballstáit uile an Aontais. Tá an Chomhairle ag súil leis na tuarascálacha nua ón gCoimisiún ar an dul chun cinn atá déanta ag an Tuirc maidir leis na ceanglais léirscaoilte víosaí atá i dtreoiclár na tíre a chomhlíonadh in 2016.
20. I gcomhréir leis an gCreat Caibidlíochta agus le Conclúidí ón gComhairle Eorpach agus ó chruinnithe na Comhairle roimhe seo, athdhearbhaíonn an Chomhairle nach mór don Tuirc a tiomantas i leith dea-chaidrimh lena comharsana a gheallúint gan cur chuige ná uaidh, chomh maith lena tiomantas i leith díospóidí a shocrú ar bhealach síochánta i gcomhréir le Cairt na Náisiún Aontaithe, ag dul ar iontaoibh na Cúirte Breithiúnais Idirnáisiúnta, más gá. Sa chomhthéacs sin, cuireann an tAontas in iúl arís go bhfuil fíor-imní air agus molann go láidir don Tuirc fanacht glan d'aon chineál bagartha nó d'aon chineál gníomhaíochta atá dírithe ar Bhallstát, nó d'aon fhoinse aimhréireachta nó do ghníomhaíochtaí lena bhféadfaí an dea-chaidreamh le comharsana nó an deis chun díospóidí a shocrú ar bhealach síochánta a chur de dhroim seoil. Thairis sin, leagann an tAontas béim arís ar chearta ceannasacha uile Bhallstáit AE. Áirítear air sin, inter alia, an ceart chun comhaontuithe déthaobhacha a dhéanamh agus acmhainní nádúrtha a thaiscéaladh agus a shaothrú i gcomhréir le *acquis* AE agus leis an dlí idirnáisiúnta, lena n-áirítear Coinbhinsiún na Náisiún Aontaithe maidir le Dlí na Farraige, agus cuireann sé béim freisin ar an gá atá ann ceannasacht na mBallstát ar a bhfarraigí críche agus ar a n-aerspás a urramú. Meabhraíonn an Chomhairle gur chuir an Chomhairle Eorpach, ina Conclúidí ón 24 Deireadh Fómhair 2014, in iúl go raibh inní mhór uirthi maidir leis an teannas athnuaithe in Oirthear na Meánmhara agus d'áitigh sí ar an Tuirc srian a chur uirthi féin agus urraim a léiriú do cheannasacht na Cipire ar a farraige chríche agus ar chearta ceannasachta na Cipire ina limistéar eacnamaíoch eisiach.

21. Ag meabhrú di a Conclúidí an 11 Nollaig 2006 agus an dearbhú an 21 Meán Fómhair 2005, tugann an Chomhairle faoi deara agus is oth léi go mór é go ndíúltaíonn an Tuirc i gcónaí a hoibleagáid a chomhlíonadh, i leith na mBallstát uile, i dtaca leis an bPrótacal Breise leis an gComhaontú Comhlachais a chur chun feidhme go hiomlán agus ar bhealach neamh-idirdhealaitheach, cé gur iarradh uirthi iliomad uair é sin a dhéanamh, rud a chuirfeadh go mór leis an bpróiseas idirbheartaíochta dá ndéanfaí amhlaidh. Mura mbeidh dul chun cinn ann maidir leis an tsaincheist sin, coinneoidh an Chomhairle a bearta ó 2006 a mbeidh éifeacht leantach acu ar dhul chun cinn foriomlán na caibidlíochta. Thairis sin, is cúis áiféala é nach bhfuil dul chun cinn déanta ag an Tuirc go fóill i ndáil lena caidreamh le Poblacht na Cipire a normalú mar is gá. Meabhraíonn an Chomhairle di a seasamh maidir le haontachas Bhallstáit an Aontais le heagraíochtaí idirnáisiúnta. Athdhearbhaíonn an Chomhairle nach mór aitheantas a thabhairt do na Ballstáit go léir mar chuid riachtanach den phróiseas aontachais. Iarrann an Chomhairle ar an gCoimisiún leanúint de dhlúthfhaireachán a dhéanamh ar na saincheisteanna go léir a chumhdaítear leis an dearbhú a rinneadh an 21 Meán Fómhair 2005 sa tuarascáil bhliantúil a chuirfear amach go luath. Ar an mbonn sin, leanfaidh an Chomhairle den dul chun cinn a dhéanfar a fhaire go géar agus d'athbhreithniú a dhéanamh air i gcomhréir lena Conclúidí ábhartha. Athdhearbhaíonn an Chomhairle nach mór dul chun cinn a dhéanamh láithreach.
22. Is díol sásaimh don Chomhairle rannpháirtíocht na bpáirtithe chun fadhb na Cipire a réiteach, mar a léiríodh sa Dearbhú Comhphárteach den 11 Feabhra 2014 agus mar a athdhearbhaíodh leis an ráiteas ón 30 Deireadh Fómhair 2015. I bhfianaise na bhforbairtí dearfacha i rith na bliana seo caite agus mar a sonraíodh go láidir leis an gCreat Caibidlíochta, tá an Chomhairle ag súil go dtacóidh an Tuirc go gníomhach leis an gcaibidlíocht ina ndíreofar ar fhadhb na Cipire a shocrú ar bhealach cóir, cuimsitheach agus inmharthana laistigh de chreat na Náisiún Aontaithe, i gcomhréir le rúin ábhartha Chomhairle Slándála na Náisiún Aontaithe agus de réir na bprionsabal ar a bhfuil an tAontas bunaithe. Tá tiomantas agus rannchuidiú na Tuirce rithábachtach i dtéarmaí nithiúla chun socrú cuimsitheach a réadú.

MONTAINÉAGRÓ

23. Is díol sásaimh don Chomhairle an dul chun cinn leanúnach atáthar a dhéanamh sa chaibidlíocht aontachais le Montainéagró. Tugann an Chomhairle dá haire, le mórdhóchas, na feabhsuithe a rinneadh ar an gcreat dlíthiúil i réimse an smachta reachta agus na hoibre i dtaca le hinstitiúidí nua a chur ar bun. Tá sé ríthábhachtach anois, ar mhaithe le luas foriomlán na caibidlíochta, go bhféadfar, le córas foriomlán an smacht reachta, torthaí nithiúla a bhaint amach go háirithe chun cuntas fóna teiste a chur i bhfáth sa chomhrac i gcoinne an éillithe agus na coireachta eagraithe. Tá gá le hiarrachtaí breise a dhéanamh chun an tsaoirse maidir le tuairimí a nochtadh agus saoirse na meán a ráthú, chun leanúint den athchóiriú ar an riarachán poiblí, chun neamhspleáchas na n-institiúidí a neartú, chomh maith le feabhas a chur ar an timpeallacht ghnó.
24. Iarrann an Chomhairle ar na páirtithe polaitiúla uile freagracht a léiriú agus dul i mbun idirphlé cuiditheach athuair, arb í an parlaimint an príomhfhóram don díospóireacht pholaitiúil. Fairis sin, tá sé tábhachtach go gcuirfean an reachtaíocht nua toghcháin chun feidhme ina hiomláine.
25. Tugann an Chomhairle dá haire agus is cúis sásaimh di an ról dearfach a imríonn Montainéagró chun comhar réigiúnach a fhorbairt tuilleadh agus chun an dea-chaidreamh idir comharsana a chur chun cinn. Fairis sin, tréaslaíonn an Chomhairle le Montainéagró as a comhar i leith saincheisteanna an bheartais eachtraigh agus go mór mór a comhréim iomlán le seasaimh an Aontais Eorpaigh i ndáil le beartas eachtrach.
26. Tá an Chomhairle ag súil leis an gcéad chruinniú eile den Chomhdháil Aontachais an 21 Nollaig 2015, d'fhonn caibidlí breise caibidlíochta a oscailt.

AN tSEIRBIA

27. Is díol sásaimh don Chomhairle na céimeanna tábhachtacha a ghlac an tSeirbia le bliain anuas arb é an toradh a bhí orthu go ndearnadh na chéad chaibidlí den chaibidlíocht don aontachas leis an Aontas a oscailt ag an gComhdháil Aontachais ar an 4 Nollaig 2015. Tugann an Chomhairle dá haire go dearfa gur thíolaic an tSeirbia a Pleananna Gníomhaíochta le haghaidh chaibidil 23 - cearta Breithiúna agus bunúsacha, agus chaibidil 24 - Ceartas, Saoirse agus Slándáil, ar cheart dóibh treoir shoiléir a thabhairt le haghaidh athchóirithe amach anseo agus cuntas maith teiste a chur ar fáil sna réimsí sin. Meabhraíonn an Chomhairle di nach mór dul chun cinn a dhéanamh sna caibidlí sin agus san idirbheartaíocht tríd is tríd mar aon leis.

28. Iarrann an Chomhairle ar an tSeirbia an móiminteam dearfach sin a thabhairt chun cinn agus dlús a chur leis na hathchóirithe reachtacha agus lena gcur chun feidhme éifeachtach i réimsí tábhachtacha an athchóirithe bhreithiúnaigh, an chomhraic in aghaidh an éillithe agus na coireachta eagraithe, agus na saoirse chun tuairimí a nochtadh agus saoirse na meán. Ní mór aird ar leith a thabhairt ar na cearta bunúsacha a urramú go hiomlán, lena n-áirítear na grúpaí is leochailí a chosaint, go háirithe na Romaigh, agus ar chur chun feidhme éifeachtach na reachtaíochta maidir le mionlaigh a chosaint, ar a bheith ag caitheamh go neamh-idirdhealaitheach le mionlaigh náisiúnta ar fud na Seirbia, lena n-áirítear i réimsí an oideachais, úsáid teangacha mionlaigh, rochtain ar sheirbhísí meán agus reiligiúnacha sna teangacha mionlaigh agus dul i ngleic leis an idirdhealú ar bhonn an treoshuimh ghnéasaigh nó na féiniúlachta inscne. Tá an Chomhairle ag tnúth le tíolacadh na ndoiciméad straitéiseach ag an tSeirbia a bhfuil foráil déanta dóibh cheana. Tá gá le tuilleadh dul chun cinn freisin sna réimsí a bhaineann le neamhspleáchas na n-institiúidí daonlathacha agus an riaracháin phoiblí, chomh maith le geilleagar margaidh feidhmiúil a fhorbairt agus feabhas a chur ar an timpeallacht ghnó.
29. Is díol sásaimh don Chomhairle an dul chun cinn suntasach san idirphlé arna éascú ag an Aontas, go háirithe leis na comhaontuithe a rinneadh an 25 Lúnasa. Iarrann an Chomhairle ar an tSeirbia a cuid de na comhaontuithe sin a chur chun feidhme go pras agus a bheith rannpháirteach ar bhealach cuiditheach leis an gCosaiv maidir le comhaontuithe a dhéanfar amach anseo a fhoirmiú agus a chur chun feidhme. Ní mór don tSeirbia a bheith rannpháirteach go gníomhach agus go cuiditheach i bpróiseas an normalaithe leis an gCosaiv, a bhfuil dul chun cinn suntasach déanta ann, go háirithe maidir leis na comhaontuithe ar ar thángthas an 25 Lúnasa 2015. Leanfaidh an Chomhairle de dhlúthfhaireachán a dhéanamh ar thiomantas na Seirbia maidir le dul chun cinn leanúnach agus sofheicthe i normalú an chaidrimh leis an gCosaiv, lena n-áirítear na comhaontuithe uile a baineadh amach go dtí seo a chur chun feidhme de mheon macánta, ionas go mbeidh an tSeirbia agus an Chosaiv in ann leanúint ar a mbealaí Eorpacha faoi seach, le hionchas go mbeidh an dá thír in ann gach ceart atá acu agus gach dualgas atá orthu a fheidhmiú go hiomlán agus an baol á sheachaint acu ag an am céanna go mblocálfar a chéile. Meabhraíonn an Chomhairle di go bhfuil gá le dul chun cinn a dhéanamh sa phróiseas chun an caidreamh leis an gCosaiv a normalú, i gcomhthráth le dul chun cinn i gcaibidlíocht aontachais na Seirbia, i gcomhréir leis an gCreat Caibidlíochta.
30. Tugann an Chomhairle dá haire agus is cúis sásaimh di rannpháirtíocht chuiditheach na Seirbia sa chomhar réigiúnach, ar rannpháirtíocht í ag éirí níos cuidithí fós. Ba cheart don tSeirbia leanúint den dea-chaidreamh leis na tíortha in aice láimhe a neartú. Iarrann an Chomhairle ar an tSeirbia ailíniú a dhéanamh diaidh ar ndiaidh le Comhbheartas Eachtrach agus Slándála an Aontais Eorpaigh i gcomhréir leis an gCreat Caibidlíochta.

AN PRÓISEAS COBHSAÍOCHTA AGUS COMHLACHAIS

POBLACHT IAR-IÚGSLAVACH NA MACADÓINE

31. Athdhearbhaíonn an Chomhairle a Conclúidí maidir le Poblacht Iar-Iúgslavach na Macadóine a glacadh i mí na Nollag 2014, i mí Aibreáin agus i mí an Mheithimh 2015, gealltanas an Aontais faoi Chlár Thessaloniki agus an stádas mar iarrthóir atá ag Poblacht Iar-Iúgslavach na Macadóine. Athdhearbhaíonn an Chomhairle a tiomantas aonchiallach do phróiseas aontachais Phoblacht Iar-Iúgslavach na Macadóine leis an Aontas.
32. Athdhearbhaíonn an Chomhairle an imní mhór atá uirthi faoin staid sa tír, go háirithe an ghéarchéim thromchúiseach pholaitiúil, a léirítear sa chultúr pholaitiúil scoilteach, san easpa cultúir chomhréitigh agus sa chúlú maidir le saoirse cainte agus neamhspleáchas na mbreithiúna, chomh maith le creimeadh muiníne in institiúidí poiblí. Is díol sásaimh don Chomhairle comhaontú polaitiúil mhí an Mheithimh/mhí Iúil agus tugann sí dá haire na céimeanna a glacadh go dtí seo chun é a chur chun feidhme, lena n-áirítear filleadh an fhreasúra ar an bParlaimint agus glacadh na n-athruithe ar an gcód toghcháin, agus iarrann sí go gcuirfidh na páirtithe uile chun feidhme é, go hiomlán agus go cuiditheach, i gcomhréir leis an amchlár agus na cuspóirí comhaontaithe, chun leas na tíre agus a cuid saoránach. Iarrann an Chomhairle an athuair go ndéanfar idirphlé polaitiúil a bheidh níos cuimsithí agus níos cuidithí a chur ar bun sa tír. Cuireann an Chomhairle in iúl go láidir a thábhachtaí atá sé go seolfar toghcháin mhí Aibreáin 2016 ar bhealach inchreidte i gcomhréir le caighdeáin idirnáisiúnta agus iarrann sí ar na páirtithe go léir a áirithiú go mbeidh cothrom iomaíochta agus athchóirithe toghchánacha ann i gcomhréir leis na moltaí ó ESCE/ODIHR (an Oifig um Institiúidí Daonlathacha agus um Chearta an Duine).
33. Athdhearbhaíonn an Chomhairle a thábhachtaí atá sé go mbeidh imscrúdú críochnúil, neamhspleách, gan bhac, ar na líomhaintí maidir le díobháil a cuireadh i bhfáth leis an gcúlústeacht, agus na teipeanna maoirseachta a bhaineann leis sin agus is díol sásaimh di gur ceapadh Ionchúisitheoir Speisialta agus gur cuireadh Coiste Parlaiminteach Fiosrúcháin ar bun chun féachaint ar an gcuntasacht dhlíthiúil agus ar an bhfreagracht pholaitiúil, faoi seach. Iarrann sí ar na húdaráis ábhartha tacú le feidhmiú neamhspleách na gcomhlachtaí sin.
34. Iarrann an Chomhairle an athuair ar na húdaráis ábhartha na himeachtaí a tharla in Kumanovo an 9-10 Bealtaine 2015 a imscrúdú go hiomlán ar bhealach oibiachtúil, trédhearcach.

35. Iarrann an Chomhairle an athuair ar na páirtithe uile a gcuid gealltanais go gcuirfidh siad na Tosaíochtaí Práinneacha Athchóirithe chun feidhme a urramú, aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna sistéamacha a bhaineann leis an smacht reachta, lena n-áirítear i ndáil le sárúithe ar chearta bunúsacha, le neamhspleáchas na mbreithiúna, le saoirse na meán, le toghcháin, le héilliú, le polaitiú institiúidí stáit agus le heaspa idirdhealaithe idir cúrsaí stáit agus cúrsaí na bpáirtithe agus le cliseadh maoirseachta. D'fhonn measúnú a dhéanamh ar na teipeanna córasacha i réimsí an cheartais, an éillithe, na gcearta bunúsach, agus gnóthaí baile, atá sna Tosaíochtaí Práinneacha Athchóirithe, is díol sásaimh don Chomhairle an rún atá ag an gCoimisiún leanúint de dhlúthfhaireachán a dhéanamh ar na réimsí sin, lena n-áirítear i gcomhthéacs an Idirphlé Ardleibhéil maidir le hAontachas.
36. Ní mór an t-athbhreithniú ar Chreat-Chomhaontú Ohrid a thabhairt chun críche go pras agus na moltaí atá ann a chur chun feidhme.
37. Faoi mar atá sé leagtha amach sna Conclúidí a tháinig ón gComhairle Eorpach agus ón gComhairle cheana, tá sé rithábachtach i gcónaí go mbeadh caidreamh maith idir chomharsana, agus áirítear air sin go dtiocfaí ar réiteach ar cheist an ainm a bheadh inghlactha ag an dá thaobh, tríd an gcaibidlíocht agus faoi choimirce na Náisiún Aontaithe. I ndáil leis sin, tugann an Chomhairle dá haire go dearfach an gealltanais ábhartha a thug ceannairí na bpríomhpháirtithe polaitiúla faoin gcomhaontú ar ar thángthas an 2 Meitheamh. Maidir leis an idirphlé atá ag dul ar aghaidh i gcónaí maidir le saincheist an ainm, tá gá lena thabhairt chun críche go cinntitheach gan mhoill. Ba cheart gníomhartha agus ráitis a mbíonn tionchar diúltach acu ar dhea-chaidreamh idir comharsana a sheachaint. Tugann an Chomhairle dá haire an teagmháil ardleibhéil leanúnach agus an teagmháil leanúnach idir saineolaithe Phoblacht Iar-Iúgslavach na Macadóine agus an Bhulgáir, arb é is aidhm di an caidreamh maith comharsanachta a neartú, agus tá sí ag súil go dtiocfaidh torthaí nithiúla as an teagmháil sin.
38. Tugann an Chomhairle dá haire go bhfuil an Coimisiún réidh a mholadh maidir le tús a chur le caibidlíocht aontachais le hIar-Phoblacht Iúgslavach na Macadóine a shíneadh ar choinníoll go leanfar le cur chun feidhme chomhaontú polaitiúil mhí an Mheithimh/mhí Iúil agus go ndéanfar dul chun cinn suntasach i gcur chun feidhme na dTosaíochtaí Práinneacha Athchóirithe.
39. Nuair a bheidh toghcháin na tíre curtha i gcrích mí Aibreáin 2016, rachaidh an Chomhairle i mbun cumarsáide arís le hIar-Phoblacht Iúgslavach na Macadóine ar bhonn nuashonrú a bhfuiltear ag súil leis ón gCoimisiún roimh an samhradh agus ar aon dul le Conclúidí ón gComhairle Nollaig 2014 agus leis an gcoinníollacht sheanbhunaithe.

AN ALBÁIN

40. Is díol sásaimh don Chomhairle an dul chun cinn seasta atá déanta ag an Albáin chun aghaidh a thabhairt ar na príomhthosaíochtaí le haghaidh oscailt na caibidlíochta aontachais, go háirithe in athchóiriú an riaracháin phoiblí agus in ullmhúcháin maidir le hathchóiriú iomlán ar an gcóras breithiúnach agus spreagann sí an Albáin leanúint ar aghaidh leis na hiarrachtaí atá á ndéanamh aici.
41. Meabhraíonn an Chomhairle go gcuimhneoidh an Chomhairle Eorpach ar an gcaibidlíocht aontachais a oscailt, i gcomhréir leis an gcleachtas seanbhunaithe, chomh luath agus a mheasann an Coimisiún go bhfuil an Albáin tar éis an méid comhlíonta is gá a bhaint amach maidir leis na critéir bhallraíochta. Ag meabhrú di na Conclúidí ón gComhairle roimhe seo, lena n-áirítear iad sin i mí an Mheithimh 2014, athdhearbhaíonn an Chomhairle go mbeidh ar an Albáin na cúig phríomhthosaíochtaí le haghaidh oscailt na caibidlíochta aontachais a chomhlíonadh, agus iarrtar ar an gCoimisiún tuarascáil a thabhairt, de bhreis ar an tuarascáil 2016 uaidh, ar bhealach uileghabhálach agus mionsonraithe, ar an dul chun cinn atá déanta ag an Albáin ó thaobh na bpríomhthosaíochtaí. Meabhraíonn an Chomhairle freisin nach mór cur chun feidhme leanúnach, uileghabhálach agus cuimsitheach na bpríomhthosaíochtaí a áirithiú.

Tugann an Chomhairle dá haire go mbeidh iarrachtaí breise ar na príomhthosaíochtaí sin ag teastáil, go háirithe glacadh an phacáiste athchóirithe bhreithiúnaigh, chomh maith le tuilleadh dul chun cinn d'fhonn cuntas teiste fóna d'fhiosrúcháin agus d'ionchúisimh réamhghníomhach agus de chiontuithe deiridh ar gach leibhéal agus sa chomhrac i gcoinne an éillithe agus na coireachta eagraithe, lena n-áirítear an comhrac i gcoinne na gáinneála ar airm agus drugaí. Cuireann an Chomhairle i bhfios go láidir go bhfuil athchóiriú breithiúnach ríthábhachtach chun gluaiseacht chun tosaigh tuilleadh maidir le próiseas aontachais na hAlbáine leis an Aontas Eorpach agus d'fhéadfadh an t-athchóiriú sin a bheith claochlaitheach i leith athchóirithe eile. Ag an am céanna, athdhearbhaíonn an Chomhairle an gá atá le bearta reachtacha agus beartais éifeachtacha a dhéanamh chun cosaint chearta an duine agus bheartais i gcoinne an idirdhealaithe a threisiú, lena n-áirítear caitheamh go comhionann le daoine a bhaineann le mionlaigh agus maidir lena rochtain ar chearta ar fud na hAlbáine chomh maith le cearta maoinne a chur chun feidhme.

42. Tá an Chomhairle ag súil le glacadh agus cur chun feidhme reachtaíocht maidir le ciontóirí coiriúla a eisiamh ó oifig phoiblí, rud ar cheart feabhas a chur ar an iontaoibh atá ag na saoránaigh in institiúidí poiblí agus a n-ionadaithe polaitiúla. Athdhearbhaíonn sí gur cheart don Albáin leanúint de na hathchóirithe eacnamaíocha atá dírithe ar chur leis an iomaíochas agus spreagann sí an Albáin leanúint d'aghaidh a thabhairt ar an leibhéal ard neamhfhoirmiúlachta sa gheilleagar agus feabhas a chur ar an timpeallacht ghnó agus infheistíochta, a bhfuil gá le tuilleadh iarrachtaí inti.
43. Cuireann an Chomhairle in iúl go láidir go mbeidh idirphlé cuiditheach, inbhuanaithe idir an rialtas agus lucht an fhreasúra maidir le hathchóirithe a bhaineann leis an Aontas ríthábhachtach maidir le dul chun cinn i dtreo bhallraíocht an Aontais.
44. Is díol sásaimh do Chomhairle rannpháirtíocht chuiditheach leanúnach na hAlbáine sa chomhar réigiúnach agus cuireann sí béim ar an tábhacht a bhaineann le caidreamh maith comharsanachta, atá fós ríthábhachtach. Is mór ag an gComhairle ailíniú leanúnach iomlán na hAlbáine le Comhbheartas Eachtrach agus Slándála an Aontais Eorpaigh.

AN BHOISNIA AGUS AN HEIRSEAGAIVÉIN

45. Is díol sásaimh don Chomhairle go bhfuil an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin ar ais ar chonair an athchóirithe atá riachtanach chun dul chun cinn a dhéanamh maidir lena phróiseas comhtháthaithe leis an Aontas. Is díol sásaimh don Chomhairle gur ghlac údarais na Boisnia agus na Heirseagaivéine an Clár Oibre le haghaidh Athchóirithe i mí Iúil 2015 agus an Plean Gníomhaíochta a ghabhann leis i mí Dheireadh Fómhair 2015. Ag tabhairt dá haire go bhfuil an tír tar éis tosú ag gluaiseacht i dtreo an Aontais i mbliana, iarrann an Chomhairle ar cheannaireacht na Boisnia agus na Heirseagaivéine móiminteam dearfach a choinneáil trí leanúint de na hathchóirithe a chur chun feidhme, i gcomhar leis an tsochaí shibhialta. Tá gá le dul chun cinn suntasach i gcur chun feidhme an Chláir Oibre le haghaidh Athchóirithe go ndéanfaidh an tAontas machnamh a dhéanamh ar iarratas ar bhallraíocht ón mBoisnia agus an Heirseagaivéin, i gcomhréir leis na Conclúidí ón gComhairle a bhí ann roimhe seo, go háirithe iad siúd ó mhí na Nollag 2014.

46. Dá bhrí sin, spreagann an Chomhairle údaráis na Boisia agus na Heirseagaivéine chun leanúint ar aghaidh an gealltanais i scríbhinn a aistriú ina ghníomh trí na hathchóirithe is gá a ghlacadh agus a chur chun feidhme go leantach, go háirithe i réimse an smachta reachta, lena n-áirítear sa chomhrac i gcoinne an éillithe agus na coireachta eagraithe, athchóiriú an riaracháin phoiblí, mar aon le hathchóirithe socheacnamaíocha. Tugann an Chomhairle dá haire, agus is ábhar inní di, an cúlú maidir leis na coinníollacha chun an ceart chun saoirse cainte agus saoirse na meán a fheidhmiú. Is gá riarachán poiblí a neartú, agus feidhmiúlacht agus éifeachtúlacht a bhunú ar gach leibhéal rialtais, lena n-áirítear sásra comhordaithe maidir le cúrsaí Aontais freisin a chur ar bun go méar, ionas go mbeidh an tír in ann aghaidh a thabhairt ar na dúshláin a bheidh ann amach anseo agus í ag bogadh i dtreo bhallraíocht an Aontais Eorpaigh. Mar gheall ar dhul chun cinn i ndáil leis sin, réiteofar an bealach don Bhoisia agus don Heirseagaivéin tairbhe iomlán a bhaint as cistiú an Aontais atá ar fáil.
47. Meabhraíonn an Chomhairle di tráth a n-iarrfaidh sí Tuairim ón gCoimisiún maidir leis an mballraíocht, go n-iarrfaidh an Chomhairle ar an gCoimisiún aird ar leith a thabhairt ar chur chun feidhme an rialaithe Sejdić-Finci.
48. Athdhearbhaíonn an Chomhairle tar éis theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe Cobhsaíochta agus Comhlachais (CCC), gur cheart don Bhoisia agus don Heirseagaivéin na gealltanais a thug siad agus na hoibleagáidí atá orthu faoin gComhaontú seo a chomhlíonadh go hiomlán, lena n-áirítear iad siúd a bhaineann le hoiriúnú a dhéanamh ar CCC. Is gné thábhachtach é an CCC a chur chun feidhme ina iomláine, lena n-áirítear a oiriúnú, de thiomantas na tíre do phróiseas lánpháirtithe an Aontais Eorpaigh.
49. Meabhraíonn an Chomhairle gurb é an t-Idirphlé Struchtúrtha maidir leis an gCeartas an ionstraim chun aghaidh a thabhairt ar aon easnaimh atá fós gan réiteach i mbreithiúna na Boisia agus na Heirseagaivéine, i gcomhréir le moltaí an Choimisiúin na Veinése in 2013. Athdhearbhaíonn an Chomhairle go láidir go bhfuil inní mhór uirthi faoi na hullmhúcháin chun reifreann a chur ar bun ar leibhéal eintitis maidir leis na breithiúna ar leibhéal an stáit in *Republika Srpska*. Bheadh dúshlán ann do chomhtháthú, do cheannasacht agus do shláine críche na Boisia agus na Heirseagaivéine dá gcuirfí an reifreann sin ar bun. Bheadh riosca ann freisin go mbainfí an bonn de na hiarrachtaí chun feabhas a chur ar staid shocheacnamaíoch shaoránaigh uile na Boisia agus na Heirseagaivéine agus chun tuilleadh dul chun cinn a dhéanamh maidir le lánpháirtiú leis an Aontas Eorpach.

AN CHOSAIV

50. Tugann an Chomhairle dá haire go ndearnadh an Comhaontú Cobhsaíochta agus Comhlachais (CCC) leis an gCosaiv a shíniú i mí Dheireadh Fómhair. Seo an chéad chomhaontú cuimsitheach de chuid an Aontais Eorpaigh amháin atá ann idir an tAontas agus an Chosaiv. Tá a chonclúid, a theacht i bhfeidhm agus a chur i bhfeidhm gan dochar do sheasaimh na mBallstát maidir le stádas. I bhfianaise na tuarascála a bhfuiltear ag súil léi ón gCoimisiún maidir le dul chun cinn na Cosaive i gcomhlíonadh cheanglais a treochláir víosaí, cuireann an Chomhairle in iúl go láidir an tábhacht a bhaineann le comhlíonadh na gcoinníollacha go léir atá leagtha síos maidir le léirscaoileadh víosaí, agus spreagann sí an Chosaiv leanúint dá hiarrachtaí chun dul chun cinn a dhéanamh sa phróiseas léirscaoilte víosaí. Tá rún na Comhairle plé a atosú maidir le comhaontú réime a chuirfidh ar chumas na Cosaive páirt a ghlacadh i gclár de chuid an Aontais Eorpaigh gan dochar do sheasaimh na mBallstát maidir le stádas.
51. Is díol sásaimh don Chomhairle an cinneadh ón gCosaiv chun na Dlísheomraí Speisialaithe a bhunú agus áitíonn sí ar an gCosaiv na nósanna imeachta uile a chríochnú gan a thuilleadh moille ionas go bhféadfaidh na Dlísheomraí Speisialaithe feidhmiú a luaithe is féidir.
52. Ní mór an leamsháinn pholaitiúil atá ann faoi láthair sa Chosaiv a réiteach go práinneach. Cáineann an Chomhairle an foréigean seo, go háirithe chun críche polaitiúla agus an bac a chuir páirtithe freasúra ar an tionól ag páirtithe freasúra agus iarrann sí go gcuirfear deireadh láithreach leis. Iarrann an Chomhairle go n-urramófar an smacht reachta agus í agus le go gcuirfear tús athuair le gnó na Parlaiminte, i gcomhréir leis na rialacha agus na nósanna imeachta ábhartha. Ba cheart do na páirtithe uile lena mbaineann aghaidh a thabhairt ar na dúshláin mar chuid d'iarracht chomhpháirteach trí idirphlé polaitiúil, agus páirt a ghlacadh go pras maidir le gach gné den Chlár Oibre Eorpach le haghaidh Athchóirithe don Chosaiv.

53. Iarrann an Chomhairle ar an gCosaiv díriú ar na hathchóirithe cuimsitheacha a chur chun feidhme a theastaíonn chun go gcomhlíonfaidh sí a hoibleagáidí faoin gComhaontú Cobhsaíochta agus Comhlachais (CCC). Mar gheall air sin, agus mar gheall ar dhúshláin iomadúla na Cosaive, beidh gá le toil láidir pholaitiúil leanúnach ón gCosaiv agus cúnamh fadtréimhseach ón Aontas Eorpach. Ba cheart aird ar leith a thabhairt ar an smacht reachta a fheabhsú, lena n-áirítear neamhspleáchas na mbreithiúna. Ní mór don Chosaiv a dlús a chur leis an gcomhrac i gcoinne na coireachta eagraithe agus na caimiléireachta, agus cuntas teiste ionchúiseamh rathúil i gcásanna ardphróifíle a fhorbairt. Is gá athchóirithe tábhachtacha amhail athchóiriú toghcháin agus athchóiriú sa riarachán poiblí a ghabháil de láimh mar thosaíocht. Ba cheart cur chun cinn agus cosaint chearta an duine ar fud na Cosaive a shaothrú, lena n-áirítear cosaint iomlán ar an oidhreacht chultúrtha agus reiligiúnach. Sa chomhthéacs sin, tugann an Chomhairle dá haire go dearfach na gealltanais a thug an Chosaiv le déanaí. Ba cheart aghaidh a thabhairt ar dhaoine ar de mhionlaigh iad agus ar ghrúpa leochaileacha a chuimsiú agus a chosaint, chomh maith le comhtháthú sóisialta a neartú.
54. Leanfaidh an tAontas de bheith ag tacú le forbairt shocheacnamaíoch na Cosaive mar chuid dá Clár Oibre Eorpach le haghaidh Athchóirithe, lena n-áirítear trí chúnadh teicniúil agus airgeadais. Spreagann an Chomhairle an Chosaiv chun a Clár Athchóirithe Eacnamaíoch in 2016 a úsáid mar ardán le haghaidh fáis agus fostaíochta. Leis an gClár ba cheart go léireofaí na moltaí sna Conclúidí Comhpháirteacha ón Idirphlé Eacnamaíoch agus Airgeadais idir an tAontas agus na Balcáin Thiar i mí na Bealtaine 2015. Laistigh den chreat sin, áitíonn an Chomhairle ar an gCosaiv aghaidh a thabhairt ar na saincheisteanna socheacnamaíocha ar ábhair dhíreacha inní iad dá muintir agus tacaíocht phoiblí leathan a chothú don Chlár Oibre le haghaidh Athchóirithe. Ba cheart go mbeadh na comhlachtaí rialála agus maoirseachta ag feidhmiú go hiomlán. Ní mór don Chosaiv leanúint ar aghaidh lena tiomantas chun an gléasra cumhachta, Cosaive A, an fhoinsé is mó truaillithe sna Balcáin Thiar, a dhíchoimisiúnú agus a athshlánú.

55. Is díol sásaimh don Chomhairle an dul chun cinn suntasach san idirphlé arna éascú ag an Aontas, go háirithe leis na comhaontuithe ar thángthas orthu an 25 Lúnasa 2015. Spreagann an Chomhairle an Chosaiv a cuid de na comhaontuithe sin a chur chun feidhme go pras agus teagmháil chuiditheach a dhéanamh leis an tSeirbia chun comhaontuithe a fhoirmiú agus a chur chun feidhme amach anseo. Ní mór don Chosaiv an teagmháil ghníomhach, chuiditheach i bpróiseas an normalaithe leis an tSeirbia a choimeád. Leanfaidh an Chomhairle d'fhaireachán dlúth a dhéanamh ar thiomantas na Cosaive maidir le dul chun cinn leanúnach agus sofheicthe i normalú an chaidrimh leis an tSeirbia, lena n-áirítear na comhaontuithe uile a baineadh amach go dtí seo a chur chun feidhme de mheon macánta ionas go mbeidh an Chosaiv agus an tSeirbia in ann leanúint dá dtreo ar a mbealaí Eorpacha faoi seach, le hionchas go mbeidh an dá thír in ann gach ceart atá acu agus gach dualgas atá orthu a fheidhmiú go hiomlán agus an baol á sheachaint acu ag an am céanna go mblocálfar a chéile. Meabhraíonn an Chomhairle gur bunphrionsabal sa phróiseas chun an caidreamh leis an tSeirbia a normalú é CCC agus go bhfuil sé mar bhonn agus thaca maidir le caidreamh agus comhar a fhorbairt idir an tAontas agus an Chosaiv.
56. Ba cheart don Chosaiv leanúint den dlúthchomhar éifeachtach le EULEX agus rannchuidiú go gníomhach le EULEX a shainordú athnuaithe, lena n-áirítear sainordú athbhreithnithe i ndiaidh mhí an Mheithimh 2016, a chur i gcrích go hiomlán agus gan bhacainn.